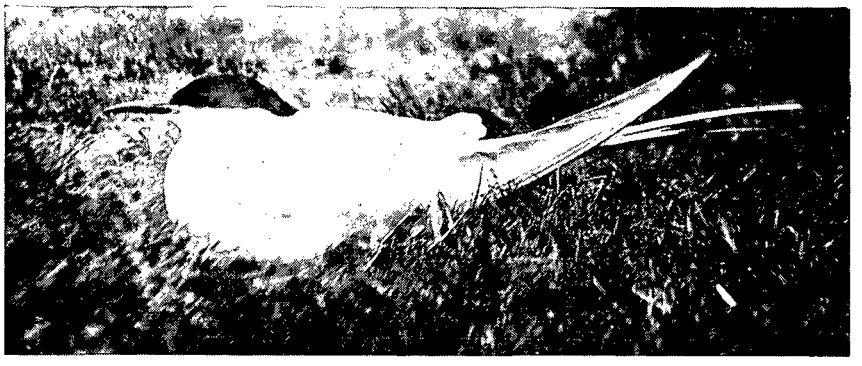

Broedend visdiefje *Foto: J. Viergever*

J. J. C. Tanis

Ontmoetingen met vogels

Over de vogels van Terschelling en zijn belangrijkste broedgebieden is al zo veel geschreven, dat ik hier die gebieden en spectaculaire soorten als Eider, Kleine mantel en Blauwe kiekendief onbesproken wil laten. Het lijkt me aardig U te wijzen op minder opvallende verschijningen en omstandigheden, die nochtans niet minder bijdragen aan het typische cachet van Terschelling als vogeleiland. Karakteristiek is b.v. dat enkele aan de vaste wal algemene soorten sporadisch voorkomen. De Kuifleeuwerik werd in de afgelopen vijf jaren éénmaal gezien, zowel de Tjiftjaf als de Ekster broedden in die periode slechts één keer. Van de Tjiftjaf was dit het eerste bekende broedgeval op Terschelling. Aan de andere kant is het vrijwel onbekend, dat Kleine barmsijs, Kleine bonte strandloper, Engelse gele kwikstaart, Turkse tortel regelmatig broeden. Ook kan men gemakkelijk tot verkeerde conclusies komen in gevallen als die van de Roodborst. In najaar, winter en voorjaar treft men die overal aan, maar het blijkt dat hij hier zeer weinig broedt. Daarentegen broedt het Goudhaantje in de bossen van Hoorn, Formerum en Wert en pas vorig jaar ontdekte ik dat dit diverse vogelkenners, die Terschelling geregeld bezoeken, vrijwel onbekend was.

Nu zijn de naaldbossen van ons eiland niet erg aantrekkelijk als excursiegebied. Kuifmees en Zwarte mees nestelen er een enkele keer en nog niet zo lang geleden vestigden zich ook enkele Gaaien. In de windschermen voelen Grasmus en Braamsluiper zich nog wel thuis.

De bosjes langs de binnenduinrand herbergen flink wat zangvogels. Een van de sympathiekste is de Bosrietzanger. Een stille juninacht is ideaal om zijn zang tot in finesses te beluisteren. Met wat geluk hoort U dan meteen de Kwartelkoning in een naburig veld. De Sprinkhaanrietzanger, in het duin zo moeilijk te zien, kan hier gemakkelijk benaderd worden en het is een lust hem al sjirpend te zien vibreren. Bij Oosterend zijn de hagen ten noorden van de Grie erg aantrekkelijk. Daar ligt ook het ruige gebied waar de Houtsnip zich thuisvoelt. In deze bosjes komen de Beflijsters soms bij tientallen tegelijk, en tijdens de najaarstrek ziet men daar de

meeste Vuurgoudhaantjes. Men kan er zelfs een Dwerggors of een Roodsterblauwborst tegenkomen. De berkenopslag ten noorden ervan levert elke herfst wel een Klapekster. Al enkele zomers werd de Keep daar waargenomen, maar of hij er ook broedt?
Ook de kooien zijn de moeite waard. Jammer genoeg zijn die langs de Grie weer allemaal in gebruik. Vanaf de oevers van tweede en derde kooi heb ik heel wat Dodaarsen, Geoorde futen en wel eens een Kuifduiker mogen begroeten. In de Horrekooi zaten eens drie IJsvogels tegelijk. Die zijn trouwens elk najaar boven de vaarten langs de waddendijk of bij de uitwateringssloot langs de Dwarsdijk aanwezig. De weg die van de Dwarsdijk naar het noorden gaat, leidt naar de plaats waar de Kwartel broedt. In 1957 heb ik hem niet kunnen ontdekken, maar de Grauwe klauwier is er in elk geval.
Het weidegebied is ook alle aandacht waard, vooral bij Striep en achter Hoorn. U kunt er Kemphanen en Kluten gaan zien of Slobben en Zomertalingen met hun jongen. Vorig jaar boekte ik er, na enkele dubieuze waarnemingen in de laatste jaren, eindelijk het succes een Breedbekstrandloper te herkennen.
Een goede tocht is ook verzekerd langs de plassen in het Noordsvaarderreservaat en de Kroonpolders. Bij de duinplassen komen Waterral en Bosruiter graag — de eerste broedt er ook — en de Kroonpolders trekken de laatste jaren steeds meer vogels.
Zo zou ik door kunnen gaan, maar ik wil het nu verder graag aan U overlaten. Op Uw tochten ontdekt U stellig nog meer goede terreinen en nog andere vogels.

Dr. A. C. V. van Bemmel

Zeehonden

Een vacantie op Terschelling begint eigenlijk al bij het vertrek uit Harlingen. Op het ogenblik, dat men de haven verlaat, ligt daar de strekdam, waarop met laag water allerlei steltlopertjes rondscharrelen en aalscholvers, die mij altijd weer aan de Vliegende Sauriërs uit een grijs verleden herinneren, op de bakens zitten. Dan komt, bij het uitvaren van de Blauwe Slenk, het vogeleiland Griend met wolken Grote Sterns en Visdiefjes. Daarna het onvolprezen panorama: links Vlieland dat oprijst achter de Richel, rechts Terschelling met de oude, stoere Brandaris. Wanneer men, in de luwte van Vlieland, langszij de boot komt, waarop de passagiers voor Vlie moeten overstappen, is die pauze altijd de moeite waard. Troepen eiders, meeuwen en steltlopers bevolken de beschuttende plaat. Steeds is er wat te zien. Soms, als men een beetje geluk heeft, liggen er, op de zuidpunt van de plaat, een paar zeehonden te zonnen. Dan lopen de passagiers te hoop, want de aanblik van ons grootste, inheemse zoogdier — de walvissen niet medegerekend — fascineert iedereen.
Eenmaal op Terschelling, is de kans zeehonden waar te nemen niet zo groot meer. Een enkele maal vindt men een groepje aan de noordzijde van de Noordsvaarder, een andere keer liggen een paar dieren ten zuiden van het Schulpengat te rusten. Maar meestal mijden de zeehonden het